

Vyhodnotenie
8. ročníka celoslovenského projektu
pre stredné školy

***Záložka do knihy spája slovenské školy:
Osobnosti, ktoré sa zaslúžili o demokraciu***

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave vyhlásila pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2019** pre stredné školy **8. ročník celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy: Osobnosti, ktoré sa zaslúžili o demokraciu***.

Cieľ celoslovenského projektu

Cieľom celoslovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci vyrobili ľubovoľnou technikou na tému *Osobnosti, ktoré sa zaslúžili o demokraciu*. Výmenu záložiek využili stredné školy aj k nadviazaniu vzájomnej spolupráce, kontaktov a poznávaniu života žiakov v rôznych kútoch Slovenska. Rovnako sa zážitkovým spôsobom oboznámili s významnými osobnosťami, ktoré v minulosti prispeli k formovaniu demokracie, k ochrane ľudských práv a slobôd vo svete alebo na Slovensku.

Priebeh celoslovenského projektu

Stredné školy, ktoré sa chceli zúčastniť celoslovenského projektu, vyplnili do 30. septembra 2019 elektronickú prihlášku, ktorá bola zverejnená na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok Slovenská pedagogická knižnica vytvorila partnerské dvojice medzi strednými školami s prihliadnutím na typ školy a počet prihlásených žiakov. Dňa 1. októbra 2019 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici spolu s podrobnými pokynmi o priebehu realizácie celoslovenského projektu. Zúčastnené partnerské dvojice zároveň informovala, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadväzovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2019.

Vyhodnotenie celoslovenského projektu

Do projektu sa prihlásilo **184 stredných škôl s celkovým počtom 9 397 žiakov**.

Slovenská pedagogická knižnica 19. októbra 2019 osobne poďakovala každej zúčastnenej strednej škole za aktívnu účasť v celoslovenskom projekte a vyzvala ju na jeho dobrovoľné vyhodnotenie a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Výber z dobrovoľného hodnotenia celoslovenského projektu 156 strednými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/2019/Hodnotenie_8_rocnika_celoslovenskeho_projekt_u_Zalozka_do_knihy_spaja_skoly.pdf

Výroba záložiek

Výrobe záložiek predchádzali diskusie o prečítaných knihách, ktoré mapovali svetové a národné dejiny. Stredoškólači vyrábali záložky rôznych veľkostí, rozmanitých tvarov a s využitím rozličných techník najčastejšie v rámci vyučovania (napr. na hodinách slovenského jazyka a literatúry, dejepisu, občianskej náuky, umenia a kultúry), na záujmových krúžkoch a praktických cvičeniach, v školskej knižnici alebo doma. Záložky boli tematicky venované osobnostiam, ktoré prispeli k formovaniu demokracie, k ochrane ľudských práv a slobôd všeobecne vo svete alebo v období prvej Československej republiky, v období socializmu s ľudskou tvárou a Nežnej revolúcie. Najčastejšie boli zobrazované tieto osobnosti: Salón, Winston Churchill, Nelson Mandela, Tomáš Garrigue Masaryk, Milan Rastislav Štefánik, Vavro Šrobár, Alexander Dubček, Ján Čarnogurský, Václav Havel, Milan Kňažko, Fedor Gál, Karel Kryl, Matka Tereza, Ján Pavol II. Na mnohých záložkách boli nakreslení alebo namaľovaní aj slovenskí spisovatelia, napríklad Ľudovít Štúr, Martin Rázus, Hana Ponická, Dominik Tatarka, Milan Válek. Mnoho žiakov na zadnú stranu záložiek uviedlo citáty zobrazovaných osobností alebo základné informácie o ich živote, prípadne svoje poštové a mailové adresy alebo kontakty na sociálne siete, aby mohli medzi sebou navzájom komunikovať aj po oficiálnom ukončení celoslovenského projektu.

Čitateľské aktivity

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často žiacke diskusie o prečítaných knihách, ktoré boli tematicky zamerané na budovanie demokracie v období antiky až po súčasnosť, prezentácie najvýznamnejších politických osobností formou krátkych referátov alebo powerpointových prezentácií, vedomostné kvízy, spoločné pozeranie filmových dokumentov o významných osobnostiach slovenskej i svetovej histórie či besedy s historikmi z Univerzity Komenského. Mnoho škôl pre členov svojej školskej komunity pripravilo školské rozhlasové relácie o priebehu realizácie projektu a nástenky zobrazujúce život a dielo významných osobností, ktoré sa zaslúžili o demokraciu. Niekoľko desiatok škôl oživilo výrobu záložiek aj častými návštevami školskej knižnice alebo verejnej knižnice, alebo zorganizovalo náučno-

poznávacie exkurzie. Viacero škôl si výrobu záložiek spojilo aj s oslavou Medzinárodného dňa školských knižníc 28. októbra 2019, na ktorej žiaci vyrobili záložky pre svojich rovesníkov z pridelenej partnerskej školy, pre svojich pedagógov a pre svoju školskú knižnicu.

Výmena záložiek

Väčšina stredných škôl do poštovej zásielky k záložkám vložila propagačné materiály o škole, jej študijných odboroch a o regióne, školské časopisy, školské ročenky, fotografie žiakov, ktorí sa aktívne zúčastnili výroby záložiek na danej škole, pozvánky na návštevu školy v rámci Dňa otvorených dverí a rôzne darčkové predmety. Skoro všetky zúčastnené školy si zo svojich alebo aj z priateľských záložiek urobili nástenky alebo výstavy vo vestibule škôl, v triedach alebo v školských knižniciach. Takisto často na svojich webových sídlach uverejňovali fotografie s najkrajšími záložkami alebo stručné informácie o uvedenom projekte. Veľa škôl uverejnilo aj články o priebehu výroby záložiek vo svojich školských časopisoch. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať ďalšie spôsoby spolupráce napríklad vo forme výletu.

Výber z vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov

„Je to náš obľúbený projekt, lebo je nám sympatická myšlienka, že i malým dielkom sa možno vzájomne potešiť a rozvíjať svoju tvorivosť. Zároveň to bola i príležitosť vychovávať k aktívnemu občianstvu, keďže témou tohto 8. ročníka boli osobnosti, ktoré sa zaslúžili o demokraciu.“

Emília Černeková, Obchodná akadémia D. M. Janotu, Čadca

„... s radosťou sa zapájame do tohto projektu a už teraz sme v očakávaní, ako bude znieť téma v nasledujúcom ročníku. Dúfame, že sa opäť staneme jeho súčasťou, pretože budovanie vzťahu k čítaniu a podpora žiakov k samostatnej práci má nezastupiteľný význam pre ich budúcnosť.“

Ludmila Minárová, Gymnázium J. Kráľa, Zlaté Moravce

„Myslím si, že pre žiakov bol projekt príjemným oživením a zároveň štúdiom a podnetom k čítaniu, takže projekt splnil svoj cieľ, na ktorý bol určený.“

Adriana Sarközyová, Obchodná akadémia, Trnava

„Žiaci si overili svoje znalosti o našich najnovších dejinách, urobili si prehľad o osobnostiach, spoznali tých, ktorí sa výraznou mierou zaslúžili o zmenu režimu. Niektorí spoznali symboly patriace k 17. novembru, niektorí pochopili, prečo sa 17. november stal Dňom boja za slobodu a demokraciu. Ďakujeme za projekt.“

Jana Matejčíková, Obchodná akadémia, Banská Bystrica

„V mene celej školy Vám ďakujem za nádherný projekt a už teraz sa teším na ďalšiu spoluprácu s Vami.“

Martina Čuchranová, Stredná odborná škola pedagogická, Prešov

Prínos celoslovenského projektu

Výmena záložiek opäť pomohla pedagógom zábavnou formou získať žiakov pre čítanie a upevniť ich vzťah ku knihám, k čítaniu a školskej knižnici. Rovnako výrazne prispela k vytváraniu živých spoločenstiev stredoškolákov, v ktorých s radosťou a nadšením pracovali, rozprávali sa o prečítanom a navzájom podporovali svoje čitateľské záujmy a osobné talenty. Výroba záložiek, konkrétne jej výtvarná činnosť, pomohla žiakom rozvinúť jemnú motoriku,

tvorivosť, predstavivosť, emočnú inteligenciu a umožnila im uspokojiť ich estetické cítenie a potrebu sebarealizácie. Vďaka vyrobenej záložke mohli žiaci získať uznanie za svoju usilovnú prácu a svoj úspech zažiť spolu so svojimi spolužiakmi.

Pridanou hodnotou celoslovenského projektu bolo oživenie vyučovacieho procesu, ďalej podpora štúdia svetových a národných dejín a nadviazanie nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami a rovesníkmi.

Pod'akovanie

Naše úprimné pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa slobodne a dobrovoľne zapojili do tohto projektu a podieľali sa na jeho príprave, propagácii, realizácii a hodnotení.

Veľkú vďaku vyjadrujeme všetkým **pedagógom** za prijatie pridelenej partnerskej školy, za skvelú koordináciu projektu na svojej škole a za korektnú a priateľskú komunikáciu s partnerskou školou. Taktiež im ďakujeme za ich elán, voľný čas a inšpiráciu, s ktorou sa venovali usmerňovaniu práce svojich žiakov v rámci projektu. Osobitne im ďakujeme za všetky originálne, kreatívne a inšpirujúce aktivity, ktoré zrealizovali na podporu čítania v triedach alebo v školských knižniciach.

Oprávnené im patrí naša veľká vďaka, úprimný obdiv a hlboká úcta.

Špeciálne pod'akovanie

Naša veľká vďaka patrí aj **žiakom** stredných škôl za to, že sa opäť stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti. Ďakujeme im aj za to, že využili svoje nadšenie, nadanie a talenty na ušľachtilý cieľ, ktorým je sebavzdelávanie a vzdelávanie druhých, a že vytvárali živé a diskutujúce priateľstvá v rámci svojich tried a medzi partnerskými školami.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant celoslovenského projektu (28. 11. 2019)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10, e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Organizátori:

